

Jeg haaber ikke, han løber fra dette Programpunkt, men forlanger, at det gennemføres, uden at der rejses Skel paa den ene eller den anden Side. Vi forlange, at Regeringen skal lægge sig lidt stærkere i Selen for at gennemføre denne Sag. Nu, da vi have faaet en Venstreregering i Landet, have vi Ret til at forlange, at saadanne Sager fremmes under Regeringens Førerskab, og jeg synes ikke, man ubetinget kan faa den Opfattelse, at der er dyb Alvor i det, naar Regeringen ikke foretager noget som helst ud over det, den hidtil har foretaget. Det skulde glæde mig, om den vilde sætte lidt Fart i Arbejdet og bruge de Midler, Forfatningen hjemler den for at gennemføre denne Sag. De Herrer maa vel huske paa, at det er paa den almindelige Valgrets Grund, de have kæmpet og sejret, saaledes at der i dette Øjeblik sidder en Venstreregering i Landet. Hvad os angaar i Folketingets Venstre, skal jeg slutte med at sige, at ethvert Arbejde, der bliver gjort for at styrke, udvide og befæste den almindelige Valgret kommunalt og politisk, skal intetsteds finde varmere Venner end i det Parti, der hedder Folketingets Venstre.

Hammerich: Jeg havde egentlig ventet, da disse Forhandlinger begyndte med, at Ordføreren for Flertallet havde Ordet, at denne blandt det meget andet, han var inde paa, ogsaa vilde have gjort en lille Bemærkning i Anledning af de Udtalelser, der faldt i August Maaned fra det ærede Medlem for Esbjerg (Bluhme) ved den engelske Flaades Besøg der. Det gjorde han ikke, men vi hørte jo saa senere, at det ærede Medlem for Esbjerg selv forleden Dag sagde til os, at det, han i Esbjerg havde udtalt, faldt fuldstændig i Traad med, hvad vi havde hørt fra det ærede Medlem for Løvel (Anders Nielsen) og det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck). Ja, det kan maaske være lidt vanskeligt at finde, at det falder fuldstændig i Traad, men jeg vil saa dog slaa mig til Ro med, at det ærede Medlem har *ønsket* at sige, at Meningen med, hvad det ærede Medlem har sagt, var noget, som vi kunne underskrive. I øvrigt undrede det mig særligt, at det ærede Medlem for Løvel ikke berørte disse Udtalelser, fordi han fældede en skarp Dom over nogle Udtalelser — Presseudtalelser, var det blot —, vi senere have faaet fra et Par betydelige Mænd. Uden at jeg vil forsvare Betimeligheden af i Øjeblikket at fremsætte disse Udtalelser, har det dog været mig over-

ordentlig let at forlige dem med et endogsaa meget alvorligt Fædrelandssind, som ingen heller har Lov til at drage i Tvivl hos de paagældende. Hvad er det, der ligger bag disse Udtalelser? Baggrunden er de ret mørke Tanker, der maa komme op i danske Mænd, naar de høre, hvorledes Forsagtheden og Selvopgivelsen prædikes. „Vi kunne ikke tænke paa et alvorligt Forsvar, vi maa kun haabe paa at kunne faa Lov til at leve af vore Naboers Naade“, det er det, der prædikes, og der er det fuldt forstaaeligt, at alvorligt tænkende Mænd sige: Vi have da nærmest kun en nominel Uafhængighed, og at de tænke videre med den Slutning, at dermed følger ogsaa dennes Tab. De mene da, at komme vi under et Afhængighedsforhold, vil vort Aands- og vort Folkeliv være anderledes truet, hvis vi kom ind under vor store Nabo mod Syd — det have vi 40 Aars Erfaring for —, end hvis vi kom ind under vor vestlige Nabo, England. Deri maa enhver, der alvorligt vil tænke over Sagen, være enig med disse Mænd, selv om man kan være uenig i, at det Valg, der oprulles her, er noget, der ligger for i Øjeblikket, og maaske kan være uenig i, at vi ved at opulle det styrker Villien til at væрге vor Selvstændighed. Jeg har i øvrigt ikke fremdraget disse Udtalelser for at rejse en Diskussion om Berettigelsen eller Betimeligheden af disse Udtalelser, men fordi de ere komne fra to betydelige Mænd, og Mænd, overfor hvem ingen har Lov til at nære den ringeste Tvivl, ikke blot om den ærligste, men ogsaa om en meget vaagen Fædrelandskærlighed. Derfor blive disse Udtalelser for os et alvorligt Memento. Man imødegaar dem ikke ved at tage Afstand fra dem i Ord, men kun ved at gøre sit til at borttage Grundlaget for det Fremtidsperspektiv, som de oprulle for os, ved hver i sin Kreds at arbejde op en alvorlig Villie til at hævde vor Bestaaen som Folk. Men en saadan Villie arbejdes ikke op, naar man vil foregøgle os, at vi kunne bygge paa en Politik, der gaar ud paa, at vi kunne være ubemærkede, liggende midt paa en af Verdens alfare Veje. Man bygger den heller ikke op ved at prædike Glemsel over Uret, øvet mod vort Folk.

Saa er der noget andet, jeg i den senere Tid et Par Gange har set, og som ganske vist har gjort mig ondt. Jeg har set Folk smile og gøre Nar ad dem, der samles under det, man vrængende kalder Fødelandssange. Det er heller ikke Vejen til at skabe den Stemning i vort Folk, som vi skulle bygge paa. Jeg har ogsaa